

แนวทางการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1
Academic Management Guidelines for Comprehensive Early Childhood
Development under the Phichit Primary Educational Service Area Office 1

ปิยดา พัดแสง¹ จิติมา วรรณศรี²
Piyada Pudsang, Jitima Wannasri

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม และ 2) ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสาน วิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 155 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิจัยเชิงคุณภาพดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 3 คน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) สภาพการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา มีระดับการพัฒนามากที่สุด รองลงมา คือ การนิเทศการศึกษา
- 2) แนวทางการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม มีจำนวน 7 แนวทาง ได้แก่ การวางแผนงานด้านวิชาการ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา และการนิเทศการศึกษา

คำสำคัญ (Keywords) : แนวทาง; การบริหารงานวิชาการ; พัฒนาการเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the current state of academic management promoting holistic early childhood development, and 2) investigate guidelines for academic administration that support holistic development in early childhood under Phichit Primary Educational Service Area Office 1. This study employed a mixed-methods research design. For the quantitative phase, data were collected via questionnaires from a sample of 155 participants and analyzed using percentage, mean, and standard deviation. The

Received: 2026-03-10 Revised: 2026-04-01 Accepted: 2026-04-05

¹ นักศึกษาศาสาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร Educational Administration, Faculty of Education, Naresuan University. E-mail: piyadapu67@nu.ac.th

² อาจารย์ประจำ บัณฑิตวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร Faculty member, Graduate School, Faculty of Education, Naresuan University, Thailand. E-mail: jitimaw@nu.ac.th

qualitative phase involved in-depth interviews with 3 key informants, with data analyzed through content analysis.

The findings revealed as below

1) Regarding the academic management state for holistic early childhood development, the development of educational quality assurance systems was implemented at the highest level, followed by educational supervision.

2) The proposed guidelines for academic management, promoting the holistic development in early childhood encompass 7 key dimensions (1) academic planning, (2) school curriculum development, (3) instructional management, (4) measurement, evaluation, and credit transfer, (5) educational research for quality enhancement, (6) development of educational quality assurance systems, and (7) educational supervision.

Keywords: Guidelines; Academic Administration; Holistic Early Childhood Development

บทนำ (Introduction)

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยนโยบายการศึกษาของประเทศไทยมุ่งเน้นให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ผ่านการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ การบริหารงานวิชาการเป็นการขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตร การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การวัดและประเมินพัฒนาการ การนิเทศ และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561)

การจัดการศึกษาปฐมวัยมีหลักการสำคัญในการให้สังคมชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและกระจายอำนาจการศึกษาลงไปยังท้องถิ่นโดยตรงโดยเฉพาะสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นผู้จัดการศึกษาในระดับนี้ ดังนั้นเพื่อให้ผลผลิตทางการศึกษาปฐมวัยมีคุณภาพตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และสังคม จำเป็นต้องมีระบบการกำกับติดตามประเมินและรายงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทุกกลุ่มทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาเห็นความก้าวหน้าปัญหาอุปสรรคตลอดจนการให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือส่งเสริม สนับสนุน วางแผนและดำเนินการจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพอย่างแท้จริงการกำกับ ติดตาม ประเมิน และรายงานผลการจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา กระบวนการนิเทศ และระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย สร้างความมั่นใจให้ผู้เกี่ยวข้อง โดยต้องมีการดำเนินการที่เป็นระบบเครือข่ายครอบคลุมทั้งหน่วยงานภายในและภายนอก ในรูปแบบของคณะกรรมการที่มาจากบุคคลทุกระดับและทุกอาชีพ การกำกับ ติดตาม และประเมิน ต้องมีการรายงานผลจากทุกระดับให้ทุกฝ่าย รวมทั้งประชาชนทั่วไปทราบ เพื่อนำข้อมูลจากรายงานผลมาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา หลักสูตรปฐมวัยของสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560: 48)

จากการศึกษารายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 มีสถานศึกษาที่จัดการศึกษาปฐมวัยจำนวน 127 แห่ง ได้นำข้อมูลที่ศึกษา

มาเพื่อประกอบการทำวิจัย เนื่องจากได้ทราบถึงปัญหาของการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยที่ยังไม่มีการแก้ไขในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย และผู้บริหารสถานศึกษายังไม่เห็นความสำคัญในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยเท่าที่ควร และต้องการให้บุคคลอื่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย และขาดแคลนครูปฐมวัยที่มีความเชี่ยวชาญในด้านนี้ ส่งผลต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1, 2567)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยไปกำหนดเป็นแนวการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย สนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษา มีแนวทางการบริหารงานวิชาการที่เหมาะสมสอดคล้องในการพัฒนาตนเองและเอื้อต่อการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อการพัฒนาและยกระดับคุณภาพของการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม
2. ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม โดยการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และสาระสำคัญที่เกี่ยวข้อง ตามแนวคิดของจิตติมา วรณศรี (2557) กระทรวงศึกษาธิการ (2561) ยุทธนา เกื้อกุล (2560) อธิวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562) ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) กมล ภูประเสริฐ (2547) สกฤษพร เขาวนชัย (2567) นำมาสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาได้ขอบเขตเนื้อหา 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา

1.2 ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

เชิงปริมาณ

ประชากรที่ใช้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ที่จัดการเรียนระดับชั้นปฐมวัย ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 99 คน ครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวน 156 คน รวมทั้งสิ้น 255 คน คน (ข้อมูลสารสนเทศข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาจากระบบบริหารทรัพยากรบุคคล (HRMS.OBEC) กลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 ได้แก่ โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 57 คน ครูปฐมวัย จำนวน 98 คน รวมทั้งหมด 155 คน ได้มาโดยการเลือกเกณฑ์การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางของ Krejcie และ Morgan (สถิรพร เขาวนชัย, 2561: 62) และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) (Koul, 1984: 108 อ้างถึงใน สมชาย วรภิเษมสกุล, 2554: 161)

เชิงคุณภาพ

กลุ่มเป้าหมายตามวัตถุประสงค์การวิจัยระยะที่ 2 ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ได้แก่ อาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านการศึกษาปฐมวัยหรืออนุบาลศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกขึ้นไป มีประสบการณ์การทำงานไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน 2) ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารสถานศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป มีประสบการณ์การทำงานไม่ต่ำกว่า 5 ปี และมีตำแหน่งวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ จำนวน 1 คน และ 3) ครูผู้สอนระดับปฐมวัย ที่มีความรู้ ความสามารถ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป มีประสบการณ์การทำงานไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 3 คน

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

โรงเรียนที่จัดการเรียนระดับชั้นปฐมวัย จำนวน 127 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

เดือนตุลาคม 2568 ถึง กุมภาพันธ์ 2569

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี ดังนี้

เชิงปริมาณ

2.1 แบบสอบถามเพื่อประเมินสภาพการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย แบบองค์รวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) อยู่ที่ระดับ 0.967 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ ตำแหน่งหน้าที่ในสถานศึกษา วุฒิการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม ประกอบด้วย 7 ด้าน ข้อคำถาม 35 ข้อ ได้แก่ ด้านการวางแผนงานวิชาการ จำนวน 5 ข้อ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 5 ข้อ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา จำนวน 5 ข้อ ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอน จำนวน 5 ข้อ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 5 ข้อ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 5 ข้อ และด้านการนิเทศการศึกษา จำนวน 5 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของ Likert (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 121)

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ผู้วิจัยเลือกตัวแปรที่มีความถี่ 4 ขึ้นไป มาใช้ประกอบการวิจัย 7 ด้าน ดังนี้ ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา และด้านการนิเทศการศึกษา

3) กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม สร้างแบบสอบถาม

4) สร้างแบบสอบถามฉบับร่างนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

5) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะและข้อคำถาม

6) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะกับข้อคำถาม และหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำคะแนนความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะกับข้อคำถามที่ได้จากการลงความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน มาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะกับข้อคำถาม (IOC) ของแบบสอบถาม เรื่อง การบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 ผลการหาค่า IOC ของแบบสอบถาม ได้ข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้ได้ รวมทั้งสิ้น 35 ข้อ ได้ค่า IOC เท่ากับ 1 ทุกข้อ

7) นำเสนอแบบสอบถามปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทดลองใช้ (try-out) กับผู้บริหารและครูของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) พบว่าอยู่ที่ ระดับ 0.967

8) นำข้อมูลการทดลองมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ แล้วนำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

เชิงคุณภาพ

2.2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ชื่อ-นามสกุล ตำแหน่ง สถานที่ทำงาน โทรศัพท์ วัน เดือน ปี ที่ให้สัมภาษณ์ สถานที่สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม จำนวน 7 ด้าน 7 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ศึกษาเอกสาร หลักการสัมภาษณ์ การสร้างคำถาม เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมขอบเขตเนื้อหาตามที่กำหนด

2) สร้างคำถามในการสัมภาษณ์ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร และข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ เรื่อง การบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยนำรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยและสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมการศึกษาในขั้นตอนที่ 1

3) นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

4) จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์ และเตรียมนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลตามรายละเอียด ดังต่อไปนี้

3.1.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ถึงผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

3.1.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมกับแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังสถานศึกษาแต่ละแห่ง จำนวน 155 คน ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฐมวัย

3.1.3 ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนและตรวจสอบความถูกต้องโดยดำเนินการระหว่างเดือนตุลาคม-ธันวาคม 2568 ซึ่งได้แบบสอบถามกลับมาคิดเป็นร้อยละ 100

3.2 แบบสัมภาษณ์แนวทางการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์อาจารย์มหาวิทยาลัย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูปฐมวัย เพื่อระดมความคิดเห็นในการหาแนวทางโดยดำเนินการ ดังนี้

3.2.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ กลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูปฐมวัย

3.2.2 ผู้วิจัยนำส่งหนังสือพร้อมทั้งแบบสัมภาษณ์ถึงผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 คน ด้วยตนเอง จากนั้นประสานเรื่องกำหนดวัน เวลา สถานที่ ในการสัมภาษณ์

3.2.3 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ตามแนวประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์ตามกำหนดการสัมภาษณ์ด้วยวิธีการจดบันทึก ผู้วิจัยมีวิธีการจัดเก็บและรักษาความลับของข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยแจ้งให้ผู้ทรงคุณวุฒิทราบถึงวัตถุประสงค์ ขั้นตอน และเงื่อนไขการเก็บข้อมูล รวมถึง มีการลงลายมือชื่อ หากมีข้อมูลไม่ครบถ้วนผู้วิจัยขออนุญาตสัมภาษณ์เพิ่มเติม และขอบคุณที่ให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลตามระเบียบวิธีทางสถิติ ดังนี้

4.1. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ทั้งรายด้านและภาพรวม พร้อมกำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยเป็น 5 ระดับ

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยเริ่มจากการถอดเทปคำสัมภาษณ์ การจัดหมวดหมู่ข้อมูล (Coding) การสร้างประเด็นหลัก (Themes) และการสังเคราะห์ข้อมูลเชื่อมโยงกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยแบบองค์รวมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยแบบองค์รวมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม สังกัด สพป.พิจิตร 1	ผู้บริหารและ ครูปฐมวัย (n=155)		ระดับการ ปฏิบัติงาน	อันดับ ที่
		\bar{x}	S.D.		
1	การวางแผนงานด้านวิชาการ	4.54	0.51	มากที่สุด	6
2	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.55	0.52	มากที่สุด	5
3	การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.56	0.48	มากที่สุด	4
4	การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอน	4.57	0.49	มากที่สุด	3
5	การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.52	0.51	มากที่สุด	7
6	การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา	4.59	0.47	มากที่สุด	1
7	การนิเทศการศึกษา	4.58	0.47	มากที่สุด	2
	รวม	4.56	0.49	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.59$) รองลงมา ได้แก่ การนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.58$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.52$)

2. ผลการศึกษาการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม ประกอบด้วย 7 ด้าน ดังนี้

2.1 การวางแผนงานด้านวิชาการ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการกำหนดเป้าหมายทางวิชาการระดับปฐมวัยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง โดยไม่เร่งรัดด้านวิชาการ แต่เน้นการสร้างทักษะชีวิต ทักษะสมองเพื่อการจัดการตนเอง (EF) และความสุขในการเรียนรู้ วิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ควรเน้นการเรียนรู้ผ่านการเล่น (Play-based Learning) และการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โดยบูรณาการกิจกรรมจากชีวิตจริงและโครงการ (Project Approach) ใช้สื่อและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ พร้อมทั้งบริหารจัดการด้วยกระบวนการ PDCA และประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมและร่องรอยการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ

2.2 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารและครูปฐมวัยต้องมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เริ่มจากการวิเคราะห์บริบทของชุมชน วิถีชีวิต วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ความต้องการของเด็กและผู้ปกครอง เพื่อนำมาบูรณาการออกแบบเป็นหน่วยการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงของเด็ก ส่งเสริมให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นและสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน หลักสูตรสถานศึกษาต้องมุ่งเน้น การจัดประสบการณ์ตรงผ่านการลงมือปฏิบัติ (Active Learning) โดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และทักษะการดำรงชีวิตในทุกกิจกรรม รวมทั้งเปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้

2.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา พบว่า การวัดและประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยเป็นการประเมินเพื่อพัฒนา ดำเนินควบคู่กับกิจกรรมการเรียนรู้และกิจวัตรประจำวัน โดยเน้นการสังเกตการ

บันทึกพฤติกรรม และการรวบรวมร่องรอยการเรียนรู้สถานการณ์จริง แทนการใช้แบบทดสอบ เพื่อสะท้อนพัฒนาการที่แท้จริงของเด็กอย่างเป็นองค์รวม ใช้วิธีการและเครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการประเมินพัฒนาการของเด็ก นำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายบุคคล และวิเคราะห์เพื่อปรับกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน วิธีการสอน และสื่อการเรียนรู้ให้เหมาะกับวัยควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก เพื่อส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

2.4 การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอน พบว่า สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกระบวนการวัดและประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยเปิดโอกาสให้ร่วมให้ข้อมูลพฤติกรรมเด็กจากบริบทที่บ้านใช้เกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน เข้าใจง่าย และสอดคล้องกับหลักสูตร เพื่อให้การประเมินสะท้อนพัฒนาการของเด็กอย่างรอบด้านตามวัย ควรพัฒนาระบบการสื่อสาร และรายงานผลการประเมิน ที่หลากหลาย ชัดเจน และเข้าถึงได้ง่าย ทั้งในรูปแบบเอกสาร และดิจิทัล และอ้างอิงจากร่องรอยการเรียนรู้ เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียนในการพัฒนาเด็กอย่างสอดคล้องกัน

2.5 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า การวิจัยของครูปฐมวัย ควรเริ่มจากปัญหา และพัฒนาการของเด็กอย่างแท้จริง เลือกประเด็นวิจัยจากสภาพจริง ของเด็กในห้องเรียน โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นเครื่องมือในการพัฒนา เพื่อให้ผลการวิจัย สะท้อนสภาพจริง สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาและส่งเสริมพัฒนาการเด็กได้อย่าง ตรงจุด ผลการวิจัยควรถูกนำมาใช้เป็นสื่อกลางในการสร้างความร่วมมือระหว่างครู ผู้บริหาร และผู้ปกครอง ผ่านการสื่อสารที่เข้าใจง่ายและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในรูปแบบ PLC เพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย

2.6 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา ควรยึดพัฒนาการเด็กเป็นศูนย์กลาง โดยกำหนดมาตรฐาน ตัวชี้วัด และแผนพัฒนาที่สะท้อนคุณภาพเด็กแบบองค์รวมใช้ข้อมูลจริงจากห้องเรียนและร่องรอยพัฒนาการเด็กเป็นหลักฐานสำคัญในการประเมินคุณภาพ ระบบประกันคุณภาพควรดำเนินงานตามวงจร PDCA อย่างมีส่วนร่วม ใช้การนิเทศภายใน และการประเมินตนเอง (SAR) เพื่อวิเคราะห์ผลและนำไปปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง พร้อมสื่อสารผลการดำเนินงานให้ครู ผู้ปกครอง และชุมชนรับทราบเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2.7 การนิเทศการศึกษา พบว่า การนิเทศการศึกษาควรเปลี่ยนบทบาทจากการตรวจสอบ เป็นการนิเทศเชิงกัลยาณมิตร (Coaching and Mentoring) โดยเน้นการรับฟัง การให้คำปรึกษา และการสะท้อนคิดอย่างสร้างสรรค์ เพื่อสร้างความไว้วางใจ และแรงบันดาลใจให้ครูปฐมวัย พัฒนาการจัดการเรียนรู้ ด้วยความตั้งใจ เต็มใจ และภาคภูมิใจในวิชาชีพ ผู้บริหารควรสร้างแรงจูงใจ ผ่านการสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพ การจัดกิจกรรม PLC การจัดสรรทรัพยากรที่เหมาะสม และการยกย่องเชิดชู ผลงานครูผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อสร้างความภาคภูมิใจในวิชาชีพ เสริมสร้างขวัญกำลังใจ ความผูกพันต่อองค์กร และความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัย

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลการวิจัย ผู้วิจัยสรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ทั้ง 7 ด้าน ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ใน

ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษามีการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยยึดตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยเป็นแนวทางในการกำหนดเป้าหมาย การพัฒนาผู้เรียน มีการวางแผน ดำเนินการ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องผ่าน กระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ส่งผลให้การบริหารงานวิชาการมีทิศทางที่ชัดเจนและ สามารถพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและความต้องการของ ผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนยังให้ความสำคัญกับการจัดทำเอกสารหลักฐานการประเมินตนเอง ของสถานศึกษา (SAR) เป็นประจำทุกปีการศึกษา นำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ส่งผลให้การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา มี ประสิทธิภาพและส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ วชิระ พลพิทักษ์ (2566: 252) ที่กล่าวว่า ระบบ ประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ โรงเรียนได้จัด งบประมาณในการดำเนินการตามความจำเป็นและเหมาะสม ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันจัดทำคู่มือ การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กระบวนการ ได้แก่ การประชุมปฏิบัติการ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สู่ คุณภาพผู้เรียน การนิเทศกำกับติดตาม และ ผลผลิต ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจและความสามารถของ กลุ่มเป้าหมายในการปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายในแบบมีส่วนร่วม ความพึงพอใจในการดำเนินงานตาม ระบบ และผลการประเมินคุณภาพภายนอก และผลการใช้ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ส่งเสริม การมีส่วนร่วม พบว่า กลุ่มเป้าหมาย มีความรู้ความเข้าใจ และมีความสามารถในการดำเนินงานประกัน คุณภาพการศึกษาภายในแบบมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินงาน ตามระบบ อยู่ระดับมากที่สุด และโรงเรียนผ่านการประเมินภายนอกรอบที่ 4 ในปี 2564 และด้านที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุด ได้แก่ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการสนับสนุนของหน่วยงานด้านการ ทำวิจัย ครูและผู้บริหาร ต้องปรับมุมมองใหม่ ว่าการวิจัยคือชีวิตประจำวันของเรา และเรามีความสุขกับการได้ ทำงานวิจัยในทุก ๆ วัน เพราะงานวิจัยเป็นส่วนหนึ่งในงานประจำของเราโดย เฉพาะการนำวิจัยไปปรับใช้ในการ ทำงาน และสามารถทำให้ผู้วิจัยนำไปพัฒนางานของตนเองได้อย่างเป็นระบบและเกิดประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของอุดมพร ทองคำ (2556: 61-62) ศึกษาการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพ การทำวิจัยในชั้นเรียนของครู โรงเรียนสองดาววิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23 อยู่ในระดับพอใช้ ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนตั้งแต่การกำหนดปัญหาการวิจัยการ ตั้งสมมติฐานการออกแบบการวิจัยตลอดจนการสร้างเครื่องมือหรือนวัตกรรม ครูมีปัญหาในการเขียนรายงาน วิจัยในชั้นเรียนโดยเฉพาะการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนแบบเป็นทางการเนื่องจากต้องใช้เวลาและ ชาติผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความสมบูรณ์และ ความถูกต้องของงานวิจัย

2. จากผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยแบบองค์ รวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 มีดังนี้

2.1 การวางแผนงานวิชาการ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องกำหนดเป้าหมายทางวิชาการต่อ ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง มุ่งพัฒนาการแบบองค์รวมทั้ง 4 ด้าน (ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา) สอดคล้องกับพัฒนาการตามวัย และบริบทของเด็ก ครอบครัว และชุมชน โดยไม่เร่งรัดด้านวิชาการ แต่เน้น การสร้างทักษะชีวิต ทักษะสมองเพื่อการจัดการตนเอง (EF) และมีความสุขในการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพ

งานวิชาการ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางและสนับสนุนการวางแผนงานวิชาการให้ครูสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน ตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตร การออกแบบการจัดประสบการณ์ การเลือกใช้สื่อ การวัดและประเมินพัฒนาการ และการนิเทศติดตาม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ระวีวรรณ ทิพยานนท์ (2562) ที่กล่าวว่า การบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัย มีความสำคัญและจำเป็นต่อการเสริมสร้างทักษะสมอง โดยในการพัฒนา ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นแก่นักเรียนต้องนำกระบวนการบริหารมาใช้ในการดำเนินการอย่างเกี่ยวเนื่อง สอดคล้องกันทั้งระบบ เริ่มตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตร เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมาย และวางแผนแนวทางการปฏิบัติ นำมาสู่การออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การพัฒนาและเลือกใช้สื่อให้ตอบสนองตามจุดมุ่งหมาย การวัดและประเมินพัฒนาการเพื่อสำรวจตรวจสอบผลที่เกิดขึ้นแก่นักเรียน และควรพัฒนา ปรับปรุงในด้านใดรวมไปถึงการนิเทศเพื่อพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดกิจกรรมให้นักเรียน เกิดคุณลักษณะตามที่กำหนดจุดมุ่งหมายในหลักสูตร

2.2 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารและครูปฐมวัย ต้องเริ่มจากการวิเคราะห์บริบทของชุมชน วิถีชีวิต วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ความต้องการของเด็กและผู้ปกครอง เพื่อนำมาบูรณาการออกแบบเป็นหน่วยการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงของเด็ก ส่งเสริมให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่น และสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน หลักสูตรสถานศึกษา มุ่งเน้นการจัดประสบการณ์ตรงผ่านการลงมือปฏิบัติ (Active Learning) โดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และทักษะการดำรงชีวิต รวมทั้งเปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ และประเมินผลจากความสามารถของเด็ก ในการนำทักษะไปใช้จริงและพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษายึดบริบทเป็นฐาน การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการร่วมออกแบบและประเมินหลักสูตร เป็นสิ่งสำคัญในการทำให้หลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน การนำหลักสูตรไปใช้ และนำมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดาริน ชัยวงศ์ (2562) ที่กล่าวว่า สถานศึกษาศวมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยร่วมประสานกับบุคลากรทุกฝ่าย เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ตลอดจนสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรของสถานศึกษาและร่วมกับการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น ผู้บริหารสถานศึกษาศวมีการจัดทำแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โดยการกำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา มีแผนการนิเทศ กำกับ ติดตามการนำหลักสูตรไปใช้อย่างเป็นระบบ และมีระบบการปรับปรุงพัฒนาผลการนำหลักสูตรไปใช้

2.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา พบว่า การวัดและประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย เป็นการประเมินเพื่อพัฒนา ดำเนินควบคู่กับกิจกรรมการเรียนรู้และกิจวัตรประจำวัน โดยเน้นการสังเกตการบันทึกพฤติกรรม และการรวบรวมร่องรอยการเรียนรู้ ใบงาน แผนการใช้แบบทดสอบ เพื่อสะท้อนพัฒนาการที่แท้จริงของเด็กอย่างรอบด้านทั้ง 4 ด้าน ใช้วิธีการและเครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ผลการประเมิน นำไปใช้ปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายบุคคล นำข้อมูลจากการประเมินไปวิเคราะห์เพื่อปรับกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน วิธีการสอน และสื่อการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับวัยและความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก เพื่อส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การประเมินพัฒนาการในระดับปฐมวัยต้องสอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็ก เน้นการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงและการปฏิบัติจริง จึงจำเป็นต้องใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายและยืดหยุ่น

เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่สะท้อนศักยภาพของเด็กแต่ละบุคคล การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองช่วยเสริมความต่อเนื่องของข้อมูลพัฒนาการระหว่างบ้านและสถานศึกษา ส่งผลให้การวางแผนและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภนิดา อินทร์สุข (2565: 49-62) ที่กล่าวว่า การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยประกาศใช้ อย่างถูกต้อง การจัดอบรมปฏิบัติการ การจัดทำแผนการจัดการ ประสพการณ์เรียนรู้ปฐมวัยการสร้างหรือปรับปรุงแผนการจัดการจัดการศึกษาปฐมวัย การจัดกิจกรรม อบรมให้ความรู้ความเข้าใจกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง การจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการภายในสถานศึกษาให้เป็นระบบ ใช้สื่อเทคโนโลยีนวัตกรรมและกิจกรรมที่หลากหลาย การวัดและประเมินผลที่เหมาะสมเป็นที่ยอมรับและสร้างความเข้าใจในหัวข้อของการประเมินร่วมกัน

2.4 การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอน พบว่า สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกระบวนการวัดและประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยเปิดโอกาสให้ร่วมให้ข้อมูลพฤติกรรมเด็ก จากบริบทที่บ้าน ใช้เกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน เข้าใจง่าย และสอดคล้องกับหลักสูตร เพื่อให้การประเมินสะท้อนพัฒนาการของเด็กอย่างรอบด้านตามวัย พัฒนาระบบการสื่อสาร และรายงานผลการประเมิน ที่หลากหลาย ชัดเจน และเข้าถึงได้ง่าย ทั้งในรูปแบบเอกสาร และดิจิทัล เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียนในการพัฒนาเด็กอย่างสอดคล้องกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลจากหลายบริบทเพื่อให้เกิดความถูกต้องและครอบคลุม เนื่องจากพฤติกรรมและการเรียนรู้ของเด็กมีความแตกต่างกันในแต่ละสภาพแวดล้อม การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองจึงช่วยเติมเต็มข้อมูลเชิงลึกและเพิ่มความต่อเนื่องของการพัฒนา และส่งเสริมการนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ คำแปลง บุ่งอุทุม (2564: 8) พบว่า การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยเป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ใช้ในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการทุกด้านและการเรียนรู้ของเด็ก โดยใช้วิธีการที่เหมาะสม เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติในแต่ละวัน และนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาเด็กได้อย่างเต็มศักยภาพ

2.5 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า การวิจัยของครูปฐมวัย ควรเริ่มจากปัญหา และพัฒนาการจริงในชีวิตประจำวันของเด็ก เลือกประเด็นวิจัยจากสภาพจริง ของเด็กในห้องเรียน โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นเครื่องมือในการพัฒนา เพื่อให้ผลการวิจัย สะท้อนสภาพจริง สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาและส่งเสริมพัฒนาการเด็กได้อย่างตรงจุด ผลการวิจัยควรถูกนำมาใช้เป็นสื่อกลางในการสร้างความร่วมมือระหว่าง ครู ผู้บริหาร และผู้ปกครอง ผ่านการสื่อสารที่เข้าใจง่ายและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในรูปแบบ PLC เพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การวิจัยในชั้นเรียนที่ยึดสภาพจริงเป็นฐานจะช่วยให้ครูมองเห็นปัญหาและสามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้ได้อย่างตรงประเด็น การสร้างแรงจูงใจและการสนับสนุนจากผู้บริหาร รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่าน PLC ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ครูสามารถดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นริสรา พิงโพธิ์สภ (2563: 100-122) ที่กล่าวว่า การทำงานวิจัยที่เป็นเลิศของนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ คุณลักษณะ ความหมาย และปัจจัยความสำเร็จ พบว่าความสำเร็จของการทำวิจัยเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ 3 เรื่อง ได้แก่ แรงจูงใจในการทำวิจัย แรงจูงใจในการเขียนงานวิจัย และแรงจูงใจในการสอน

2.6 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า การพัฒนาระบบประกันคุณภาพ การศึกษาควรยึดพัฒนาการเด็กเป็นศูนย์กลาง โดยกำหนดมาตรฐาน ตัวชี้วัด และแผนพัฒนาที่สะท้อนคุณภาพเด็กแบบองค์รวม ใช้ข้อมูลจริงจากห้องเรียนและร่องรอยพัฒนาการเด็กเป็นหลักฐานสำคัญในการประเมิน

คุณภาพ ระบบประกันคุณภาพควรดำเนินงานตามวงจร PDCA ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ระบบประกันคุณภาพที่ยึดข้อมูลเชิงประจักษ์จากพัฒนาการเด็ก ช่วยให้การประเมินมีความสอดคล้องกับสภาพจริงและสามารถสะท้อนคุณภาพการจัดการศึกษาได้อย่างแท้จริง การดำเนินงานตามวงจร PDCA ส่งเสริมให้สถานศึกษามีการวางแผน ดำเนินการ ตรวจสอบ และปรับปรุงพัฒนา สอดคล้องกับงานวิจัยของ พลวัฒน์ สุวรรณรินทร์ (2568: 299-314) ที่กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพโดยผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินการตามแผน การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ

2.7 การนิเทศการศึกษา พบว่า การนิเทศการศึกษาควรเปลี่ยนบทบาทจากการตรวจสอบ เป็นการนิเทศเชิงกัลยาณมิตร (Coaching and Mentoring) โดยเน้นการรับฟัง การให้คำปรึกษา และการสะท้อนคิดอย่างสร้างสรรค์ เพื่อสร้างความไว้วางใจ และแรงบันดาลใจให้ครูปฐมวัย พัฒนาการจัดการเรียนรู้ ด้วยความตั้งใจ เต็มใจ ภาคภูมิใจในวิชาชีพ และความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การนิเทศในลักษณะสนับสนุนและพัฒนางานวิชาชีพช่วยลดความกดดัน และสร้างบรรยากาศเชิงบวกในการทำงาน ส่งผลให้ครูเปิดรับการพัฒนาและปรับปรุง กระบวนการสะท้อนคิดร่วมกันช่วยให้ครูเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นิเทศและครูยังเป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลักกะณา เสโนฤทธิ์ (2566) ที่กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพ การศึกษาปฐมวัยเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่มุ่งเน้นคุณภาพของเด็กปฐมวัย โดยมีกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอน อย่างเป็นระบบต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย ให้เกิดประสิทธิผลครอบคลุม พัฒนาการสมวัยทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์จิตใจ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา ตามที่สถานศึกษากำหนดและ สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษา เพื่อยกระดับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

งานวิจัยที่ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 พบว่า ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัยอย่างเป็นระบบ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยสามารถสังเคราะห์เป็น องค์ประกอบเชิงระบบ (System Approach) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม โดยแบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบหลัก ดังนี้ 1) ปัจจัยนำเข้า (Input) ประกอบด้วย การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้ปกครอง รวมทั้ง การนำแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) มาใช้ในการพัฒนาครู โดยมุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้และการวิจัยในชั้นเรียน 2) กระบวนการ (Process) เป็นการดำเนินงานวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (Action Research) อย่างเป็นขั้นตอน ได้แก่ การวิเคราะห์ปัญหา การวางแผนแก้ไข การดำเนินการตามแผน การสังเกตผล และการสะท้อนผลการปฏิบัติ โดยบูรณาการกระบวนการ PLC ในทุกขั้นตอน เพื่อให้ครูสามารถ

พัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จากสภาพจริง และปรับปรุง การจัดการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง 3) ผลลัพธ์ (Output) ส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กปฐมวัยแบบองค์รวมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา โดยเน้นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านการเล่น การลงมือปฏิบัติจริง และการใช้ชีวิตประจำวันเป็นฐานซึ่งสอดคล้องกับพัฒนาการตามวัย ความแตกต่างระหว่างบุคคล และบริบทของครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษา ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและมีความสุข

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย พบว่า การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีความต้องการจำเป็นอันดับแรก ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยการวางแผนส่งครูผู้สอนระดับปฐมวัยเข้าอบรมด้านการศึกษาวิจัยในชั้นเรียน โดยผู้บริหารสนับสนุนงบประมาณในการอบรมให้กับครูผู้สอนระดับปฐมวัย จะส่งผลดีต่อการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของครูผู้สอนระดับปฐมวัย

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัย โดยบูรณาการกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อยกระดับการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กแบบองค์รวม

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระดับปฐมวัย โดยการวิจัยแบบผสมผสาน Mixed Methods

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). **คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กมล ภู่อะเสริฐ. (2547). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: เสริมสิน พรี่เพรส ซิสเท็ม.
- คำแปลง บุ่งอุทุม. (2564). **รายงานผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจังหวัดกาฬสินธุ์ตามมาตรฐานสภาพพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา 2564**. กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์.
- จิตติมา วรณศรี. (2557). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา**. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์ 3.
- ดาริน ชัยวงศ์. (2562). **แนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาเทิดไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3**. คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- นริศรา พึ่งโพธิ์สก. (2563). **การทำงานวิจัยที่เป็นเลิศของนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ : คุณลักษณะ ความหมายและปัจจัยความสำเร็จ**. *วารสารพัฒนาสังคม*. 22(1): 100-122.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พลวัฒน์ สุวรรณรินทร์. (2568). แนวทางพัฒนาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่ม
เครือข่ายสถานศึกษาเถิน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2. **วารสาร
สมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย (สพบท.)**. 7(3): 299-314.
- ยุทธนา เกื้อกุล. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
จังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อสร้างผู้เรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎี
บัณฑิต สาขาวิชาอิสลามศึกษา. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ระวีวรรณ ทิทยานนท์. (2562). กลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยตามแนวคิดทักษะสมองเพื่อชีวิต
ที่สำเร็จ. ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ลักกะณา เสนอฤทธิ์. (2566). การนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวัตกรรมการบริหารการศึกษา. วิทยาลัย
นวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.
- วชิระ พลพิทักษ์. (2566). การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ
โรงเรียนบ้านห้วยทราย. **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด**. 17(1): 252-263.
- ศุภนิดา อินทร์สุข. (2565). การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษา
ปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก
เขต 1. **วารสารวิจัยวิชาการ**. 5(6): 49-62.
- สถิรพร เขาวนชัย. (2567). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. พิษณุโลก: การ
พิมพ์ดอกคอม.
- สมชาย วรกิจเกษมสกุล. (2554). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. [ออนไลน์].
แหล่งที่มา: <https://www.pubhtml5.com/qrep/rwey/basic> สืบค้นเมื่อ 27 กรกฎาคม 2568.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). **แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐาน
การศึกษาระดับปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1. (2567). **รายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://phichit1.go.th/2024/10/11/report66a67/> สืบค้นเมื่อ 27 กรกฎาคม 2568.
- อชิวัฒน์ พันธุ์รัตน์. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- อุดมพร ทองคำ. (2556). การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู โรงเรียนส่อง
ดาววิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. **วารสารบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร**. 10(49): 61-68.